

Forord

NyS 41 er et lidt usædvanligt nummer, for i dette nummer er balancen mellem artikler og anmeldelser forrykket fra det sædvanlige. Ikke bare fylder anmeldelsen mere end en almindelig NyS-artikel, nej, der er faktisk tale om fire anmeldelser i én. Det værk der har krævet en sådan forøgelse af omfang og anmeldere, er naturligvis *Grammatik over det Danske Sprog*, skrevet af professor emeritus Erik Hansen og professor Lars Heltoft. Dette længe ventede helhedsværk om dansk grammatik udkom fra Det Danske Sprog- og Litteraturselskab i maj måned 2011 og er faktisk allerede ved at være udsolgt i sit andet oplag her hen mod slutningen af året. Ganske mange har det dermed på hylden allerede, og til dem, såvel som til alle andre med interesse i dansk sprog og grammatik, kan NyS her tilbyde hele fire kvalificerede introduktioner til Grammatikken.

Grammatik over det Danske Sprog er et meget omfattende værk (opdelt i tre bind på i alt 1842 sider), så de fire fagfolk som vi har bedt om at anmelde det, har sammen med redaktionen udvalgt de dele der interesserer dem mest.

Professor Christer Platzack (Lunds Universitet) anmelder bind I, *Indledning og oversigt*, ph.d. Rita Therkelsen (tidligere Roskilde Universitet) anmelder bind II, *Syntaktiske og semantiske helheder*, mens indholdet af bind III, *Sætningen og dens konstruktion*, er blevet fordelt sådan at docent emerita Lisbeth Falster Jakobsen (Københavns Universitet) tager sig af de dele der har med konstruktioner og semantiske roller at gøre (kapitel XI-XIV), og professor John Ole Askedal (Universitetet i Oslo) skriver om topologien (kapitel XV-XIX). Som det vil fremgå, har anmeldelserne både forskelligt fokus og forskellig stil. NyS-redaktionen sender alle fire anmeldere en stor og varm tak for arbejdet!

Inden anmeldelserne bringer NyS 41 tre artikler der repræsenterer nogle meget forskelligartede områder af sprogvidenskaben, nemlig sprogspsykologi, ortografisk variationslingvistik og sprogholdningsforskning. De to sidstnævnte benytter sig begge i udtalt grad af statisti-

ske redskaber og kan anbefales som inspiration til hvordan kvantitative metoder – her henholdsvis logistisk og lineær regression – kan bruges i sprogvidenskabelig forskning.

Christina Fogtmann Fosgerau skriver om mentalisering, som inden for den kliniske psykologi beskriver det fænomen som finder sted når vi forsøger at begribe andres og egne handlinger i forhold til de mentale tilstande handlingerne knytter sig til - når vi har andres eller eget sind i sinde. Hun argumenterer for at vi ved at integrere mentaliseringsteori med interaktionsanalysen kan få et større indblik i de interpersonelle psykologiske forhold der er i spil når mennesker mødes og søger at forstå hinanden. Dette illustreres med en række analyser af mentaliseringsadfærd i læge-patient-samtaler hvor patientens åbenhed fremmes ved en række interaktionelle træk hos lægen, herunder foregribende færdiggørelser af patientens taleture, selvreparaturer og spejling af patientens toneleje. Teorien om mentalisering sættes i relation til beslægtede forskningsområder som Theory of Mind, empati og affiliering.

Margrethe Heidemann Andersen og Philip Diderichsen skriver om særskrivning af sammensætninger (som i ”sær skrivning” eller ”lamme koteletter”) og undersøger i hvilke ordtyper denne stavfejlstype forekommer. Det viser sig at frekvens, dvs. sammensætningernes hyppighed i ordforrådet, er den stærkeste faktor, hvilket tyder på at det er lettere at huske den korrekte skrivemåde for ord som forekommer hyppigt. Men der er også andre faktorer der er meget interessante. For eksempel særskrives verber aldrig i det undersøgte materiale, mens sammensætninger hvori der indgår proprier, forkortelser eller tal, omvendt særskrives hyppigere end gennemsnittet. Artiklen skal fremhæves for den pædagogiske gennemgang af den statistiske bearbejdning som har været nødvendig for at nå frem til resultaterne.

Liva Hyttel-Sørensens artikel omhandler dele af forfatterens undersøgelse af folkeskoleelevers holdninger til dansk som det tales af unge i etnisk blandede miljøer, den såkaldte senmoderne urbane ungdomsstil eller multietnolekt. Artiklen viser i detaljer hvordan brugen af lineær regression kan hjælpe til at forstå samspillet mellem de forskellige fak-

torer der har indflydelse på børns holdninger til dansk talesprog, og Hyttel-Sørensen viser bl.a. at holdningsmønstrene bliver mere og mere ensartede jo ældre børnene bliver.

Tilbage er der blot at ønske rigtig god læselyst!